

Iz Lutomera na Štaj. 4. januarja. Naj Vam povem kar sem sam vidil in skusil od lanske tergatve, pa tudi tistega grojzdja, ki ga je prerani sneg zapadel in zmerzlina stisnila; tedaj od vina pred snegom in od vina po snegu. Vina pred snegom so na okus dobre, pa so manj močne in bolj kisle od unih od leta 1857 in 1856, vendar se morejo še dobre vina imenovati, le nekoliko rezne so. Vina po snegu pa še sedaj vrejo in so kaj sladke in prijetne; menda ne bojo prerudeče, kakor so se tukajšni vinorejci izperva sploh bali. Tiste vina, ki so jih naredili iz zmerznjenega grojzdja in so jih s toplo vodo ravnali v zakurjenih hramih, pa menda spomladi ne bojo več — vino. Pokusil sem nekatere take; kakor mlakuža so! Tudi vina iz takih goric, kjer grojzdje ni dozorelo, kjer pa z njim niso ravno nespametno ravnali, so medle in plevke. Sploh so tisti na veliki zgubi, ki so terdo zmerznjeno grojzdje prešali; spod druge preše gani nič več pri-teklo. Kar se tiče vinske cene, je sedaj za dobro ravnane vina, katerih grojzdje se je po snegu bralo, poskočila na 70 do 75 fl. sr. za šertin. — Tako piše gosp. A. S. L. v časnik štaj. gosp. družbe, in ker smem misliti, da je po vsem resničen, ga Vam podam za „Novice.“

Iz okolice černomeljske 17. januarja. ≡ Žalostno novico Vam imam danes povedati, da Mušičev Marko, 5 let stari fantek iz Rese domá, ktereja je med 10 družimi ljudmi 14. okt. l. l. oni stekli pès popadel, od ktereja sem Vam bil unidan pisal, je za steklino umrl; le 4 dni je bil bolan; strašen kerč ga je zvil. Ker imajo nekteri ljudje še zmiraj več zaupanja do mazačev kot do pravih zdravnikov, je nek tudi tega fantiča nek neuk v Zagrebu kmal iz začetka skozi 14 dni ozdravljaj. Naj bi žalostna ta prigodba ljudem oči odperla, da vse druge zdravila nič ne pomagajo, ako se berž berž po popadku ne spravi strup iz rane, da se ne zasede v kri; le-to pa zna samo zdravnik prav storiti. Drugo, kar naj si naši ljudje tudi dobro zapomnijo, je pa, da psi tudi pozimi stečejo, kar nekteri celó verjeti nočejo. Žalostna prigodba naj jim je živa priča!

Iz Ljubljane. Cesarski služniki, ki so bili v Ljubljano in Terst naprej poslani, še tū zmiraj čakajo presvitle cesarice naše in svitle sestre njene, ki se je omožila s kraljevičem napolitanskim. — Sejm se je v pondeljek slabo začel; malo je bilo ljudi, še manj pa kupca pri teržnih utah. Goveje živine pa so prignali toliko naprodaj, da malokdo pomni kdaj tolikšne; bilo je tudi dosti lepih repov vmes; cena ji je bila srednja; pa tudi na tem sejmišu je bilo malo kupca, ker Lahov ni bilo; kónj ni bilo nič prida.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Še zmiraj germi od deleč na političnem obnebj, pa strela še ni nikamor udarila. S temi besedami je ob kratkem vse rečeno, kar smo brali te dni v različnih časnikih. Gotovo je, da se sardinska in francozka bolj ali manj očitno pripravljate za vojsko — al kdor se pripravlja, še ni vsekal. Francozka vlada nakupuje v Marselji sila veliko moke in pšenice, in v Toulonu vsaki dan 40,000 porcijonov kruha spekó za armado; tudi 20,000 kónj hoče kupiti. Tudi nekteri pariški časniki, in med njimi najbolj „Presse“ časnik princa Napoleona pridigovajo „voj-sko“, ktera se je cesarju Napoleonu sila globoko že vgnjezdila v serce, in za ktero je tudi francozka armada vsa nadušena. Al ljudstvo francozko, ministri in pa dnarničarji pariški nočejo neknič od vojske slišati. Rothschild je bil te dni pri cesarju in mu je rekel: „Če bote nesrečno novoletnico še dolgo naprej predli, pridemo vsi v nič in ne bo se nam treba več bati razujzdane derhali.“ Tudi iz Laškega se oglašujejo Mazzinisti ter pravijo, da želijo sicer vojske, pa take ne, kakor jo kralj sardinski in cesar Napoleon hočeta, kterima ni mar za srečo

svobodne Italije, ampak le za razširjenje svoje oblasti. Čeravno Palmerstonov časnik „Morning Post“ pravi, „da ne bo pred mirú, dokler ne bo na Laškem drugač“, so vendar Angleži, kakor veljavni časnik „Times“ piše, zoper vojsko. Vse to bo cesar Napoleon III. vendar resno predvaril, preden bo kakor stric njegov Napoleon I. vžgal plamen ves voljni, kateri bi utegnil berž ko ne sožgati tudi prestol njegov.

— C. kr. ministerstvo za uk je ukazalo, da se ima učiteljem ljudskih šol, kadar zbolé ali zavoljo starosti ne morejo svoje službe več opravljati, pomočnik dati, kateri dobiva svoje plačilo, pa ne v škodo učitelja, kteremu gré neprikratjena plača.

— Presvitli cesar so poreško-poljskega škofa, prečast. gospoda Jurja Dobrila, vsled njegove lastne prošnje, in fajmoštra teržaškega novega mesta, častitega gosp. Matija Galanta, za častna korarja teržaške škofije izvolili.

— C. kr. ministerstvo je 10. dan t. m. oklicalo, da naši stari dvakrajcarji in laški desetcentezi veljajo le še do konca mesca malega serpana ali julija. Potem nimajo dnarne veljave več in se bojo le na vago kot kuper jemali v kovnici dunajski, milaneški, beneški in karlsburžki, in pa pri kasi hallski, bansko-bistriški in nagybaujski.

— Na novo kovane petice, ki veljajo novega čert-goldinarja in katerih se že nekoliko vidi med ljudstvom, se ločijo od prvih potem, da je cesarski orel manji, napis $\frac{1}{4}$ Fl. pa je večji in očitniši, da se odverne golju-fija, po kateri se je, zlasti na Turško, veliko takih novih petic spečalo za stare dvajsetice.

— C. kr. dnarstveno ministerstvo je dovolilo, da v takih pravnih zadevah nepremakljivega posestva, ktere so se razderle, pa se prepis v gruntne bukve še ni zgodil, se morejo že plačane takse nazaj terjati.

— Znano je, da po višjem ukazu so leta 1857 ljudi po vseh deželah našega cesarstva šteli; zdaj zvemo, da so jih v vsem skupaj (brez soldatov) našteali 37 milij. in 339012, tedaj je od leta 1851, ko je bilo poslednje popisovanje, se pomnožilo število prebivavcov našega cesarstva za 1 milijon in 588,392 ljudi. Z doštetimi vojaki znaša število avstrijancov pa blizo 38 milijonov. Mest so našteali v vsem cesarstvu 877, trgov 2436, vasí 71,420, hiš pa v vsem skupaj 5 milijonov in 720,640, tedaj za 424,460 več memo leta 1851. Koliko ima vsaka dežela prebivavcov, bomo povedali drugi pot. Šteli so tudi živino; koliko so je našteali, bomo naznanili tudi drugokrat.

— Iz gosposkenih popisov: po čim je živež v različnih deželah našega cesarstva, se kaže, da govejo meso je bilo pretekli mesec najcenejše (po 7 nov. kraje.) v Bukovini in v nekterih krajih Erdeljskega in Serbskega, najdražje (po 31 $\frac{1}{2}$ kr.) pa v Terstu; telečje meso je bilo najcenejše v Tešenu (po 8 kr.) najdražje v dunaj-skem Novem mestu (po 70 kr.) Derva so bile najcenejše (seženj po 5 nov. gold.) v Otošaču v vojaški grani-ci, najdražje na Dunaji (po 26 gold. 75 kr. nov. dn.). Dnina za delavce je bila najnižja na Sležkem po 24 kr., najvišja v Terstu (po 1 gold. 24 kr. nov. dn.).

Iz Padove. Pri nas je vse spet popolnoma mirno, in upati je, da v nepredolgem času se bojo šole spet odperle. Taka je tudi v Pavii. Cesar so dovolili, da taki učenci, ki so kakor tudi njih stariši dostojne obnaše, morejo doma (privatno) nadaljevati svoj uk.

Iz Milana. Razun tega, da po železnici se pripeljava vsaki dan skor batalijon nove armade, pri nas vse miruje od tistega časa, ko so več lačnih rogoviležev tirali v Mantovo. — Da je nadvojvoda Ferdinand Maksimilian Milan zapustil in se v Terst preselil, ni res.

Iz Českega. Iz Kutne gore pišejo „Praž. Nov.“, da so zadeli ondi na novo sreberno žilo, ktera veliko dobička obeta. Ako je taka, bo začela Kutna gora sopet.

sloveti, kakor je nekdaj slovela, ko so iz njenih rudnikov mnogo srebra še kopali.

— Iz Prage. Ta predpust bomo imeli več plesov ali „besed“. Vse povabila, oznanila in karte za plesse bodo zgolj česke.

Iz Ogerskega. Postava, po kateri se sme tobak sedaj le na določenih krajih pridelovati, je marsikterega posestnika in zakupnika hudo zadela. Poslednji so zgolj zavoljo tobaka polje v najem jemali in mnogo denarja iz tega namena v zemljo vtaknili. Od sveta morajo veliko plačevati, in to več let, pa vendar ne dobivajo dobička kakor so se nadjali; verh tega jih stane orodje in priprava za obdelovanje tacega polja sila denarjev. To jim je splavalo sedaj vse po vodi. Zakupniki odpovedujejo oblastnikom zemljiš pred časom svoje zakupe. Da bo iz tega dokaj pravd zrastle, je jasno kot beli dan. Najhuje pa tare ta naredba uboge tobakarje, katerem je bila polovica tobaka edini živež. Tako piše „Pester Lloyd“. Še enkrat omenimo, kar smo že rekli, pravi časnik dunajske gospodarske družbe, da letos je 130 tavžent oralov zemlje s tabakom obsejanih in da se več privoljenj ni bilo dalo, ker vlada noče več, ampak le boljšega tobaka pridelati. Ali bode s tem svoj namen dosegla, bo še le skušnja pokazala, — drugo vprašanje je pa, ali bi ne bilo sedaj bolje, da bi se tobak tudi za prodaj v unanje dežele prideloval. Vse pije tobak v celi Evropi; malo dežel ima pa zemljo za tobak tako ugodno kakor je ravno Ogersko. Res je pa nasproti tudi, če bi smel vsak toliko tobaka pridelavati, kolikor ga je volja, bi vlada ne mogla porok biti za stanovitno ceno njegovo; cena njegova bi menda potem tako se preminjala, kakor se preminja žitna cena itd. in lahko bi se primerilo, da bi včasih za domačo potrebo premalo tobaka imeli.

— Debrečinsko mesto je sklenilo, pustoto Hortobágiško, kjer od nekdaj že najbolj rogovilijo ogerski roparji, štirim družbam v zakup (štant) dati, da jo bodo obdelale. Cela ta planjava meri blizo 40,000 oralov.

Iz Srbije. Novi knez serbski Miloš Obrenović je 22. dan t. m. na parni ladii iz Giurgeva odrinil v Belgrad. Tudi sin njegov Mihael se je ravno ta dan iz Dunaja čez Pešt po železnici podal v Belgrad. — Garašanin se je odpovedal ministerstvu, ostane pa v staršinstvu; naslednik njegov je Liešanin. — Odstavljeni knez Karagjorgjević je prišel 17. t. m. v Temešvar, kjer si je za več mescov stanovališče najel.

Iz Rusije. Časnik „Invalid“ priporoča, naj se zmešnjavam o narodnih barvah konec stori, ker za povzdigo narodnega čutstva ni to kaka kaj bodi reč. Sedaj je ta zmešnjava taka, da leta 1856, ko so v Parizu vlade svoje posvetovanje o mirni spravi končale, je nad hišo rusovskega poslanca vihralo rudeče-modro-belo bandero kupčijskega mornarstva, namesto pravih rusovskih barv, ki so črna, rumena (zlata) in bela (sreberna).

Iz ruskega Poljskega. Iz Varšave. Poslednji čas je car sopet več političnih izseljencov pomilostil, nekterim se je dalo tudi nekadanje premoženje nazaj. 11. t. m. se je čulo od 25 taci.

Iz Sardinskega. Iz Turina. Princa Napoleona, ki je prišel po svojo ženo, kraljevično Klotildo, sprejemajo povsod slovesno. Zalo, še komaj 16 let staro princesnjo kličejo nekteri Lahi le „Italio“. Ona bo imela sicer le 500,000 frankov dote, — ali princ Napoleon bo iz peterih omár vsako leto vlekkel več kot milijon frankov. Najnovejši list pariškega „Moniteur-a“ od 24. t. m. oklicuje ženitev to Napoleonovo ter pravi, „da je ta zakon nasledek tesne zveze in vzajemnega dobička med francozko in sardinsko vlado; zedinjenje naših rodovin se ujema že z nekdanjo politiko francozko.“ To so pač čudne besede! Nazadnje vendar pravi, da ni res, da bi se bile francozka in sardinska vlada s to ženitvijo zavezale za obrambo in upor.

Iz Napolitanskega. Po najnovejših novicah je kraljeva bolezen odjenjala, čeravno je kolonišk časnik že unidan pisal, da je umerl. — Ojstra postava veleva, da vsak, ki ga bodo zgrabili v kakem početji zoper varnost dežele, pride pred vojaško sodnijo.

Iz Angleškega. Naj med tolikimi resnimi rečmi tudi povemo eno smešno. Kolikrat jo sme petelin zapeti? Zavoljo tega je bila unidan posebna pravda pri neki sodni v Londonu. Neki gosp. Abraham se je pritožil, da ima sosed njegov gosp. Minder petelina, kateri v eno mer poje (150krat vsako četert ure) in nadležuje vso sosesčino. Učeni sodnik je razsodil pravdo, da človeška natura takega silnega krika ne more brez škode prestati, in je Minderja obsodil na 1 šiling plačila. Vprašanje je tedaj: Kolikrat jo sme petelin v eni uri zapeti?

Iz Moldave in Valahije. V Jašu so „hospodarja“ izvolili. Volitev se je zgodila po želji tistih, ki se potegovajo za zedinjenje knežij. Izvoljen je za „hospodarja“ polkovnik Aleksander Cousa. Metropolit in deželni zborniki so se mu kot deželnemu knezu poklonili in kajmakamija mu je vladarstvo izročila. Da so obhajali slovesnosti vsake baže, nam ni treba še le praviti. Aleksander Cousa je 36 let star, — v Parizu omikan mož.

Iz Amerike. Časniki iz Novega Jorka pišejo, da so prebivavci otoka Ways majhno barčico napadli, njene svet pobili, skuhali in — požerli! Vidi se iz tega, da ljudi še ni brez peslajnarjev.

Predpustna. *)

Na noge tovarši!
Pustite pečí,
Vsak svojo pobaši,
Kdor sam še tiči!

Kdor hvaljen če biti,
Mu svetjem: umri!
Kdor misli snubiti:
Tud' grenke požri!

Ne bojte se snega,
Na kripo otep!
Če cesar se krega, **)
Kresavnike v žep!

Takrat vse slabosti
Od svet'ga kerstá,
Mal' dobrih lastnosti
Na všesa zvestá.

Železo se kuje,
Kdar v klešah žari,
Najlože nasnuje,
Ko pust prinori.

In če bi razdelil
Tovore zlatá,
Ne boš se otrebel
Jezikov svetá!

Marsktera vtaknila
Je v lampo več bic,
Je z oljem nalila,
In čaka na klíc:

Ljubezen je glavni
Potrebni pegoj,
Brez nje so težavni
Res dnevi, da joj!

Da ne bo zmotnjave
Ko lenih devic,
Ki kakor brez glave
Objokanih lic

Zastonj je vsa bala,
Blagó in srebró,
Če ona kralj'vala
Med vama ne bo!

So olja kupvale,
K' je ženin prišel,
Še z lučjo kriljale,
Ko je že odšel.

Je gorši v pokoji
Najborniši jed,
Ko v revku in boji
Cesarjev obed.

Kdor vé za dekleta
Spoštenih ljudi,
Se sreča obeta,
Naj nič ne mudi!

Kdor misli: Poroka
Je kaj bodi reč, —
Doživel bo joka
Gotovo preveč.

Kjer kaj je zadeti,
Tje meri jih več;
Je treba hiteti,
Kdor misli doseč'.

To véz le smert sama
Enkrat razvozljá,
Duhovnik če vama
Roke zapenkljá!

Zato ni zavreči
Se koj tje v en dan,
Da bode po sreči
Zakonski Vam stan!

V. Kurnik.

*) Navaden izrek za „če denarja ni.“

**) Kdor zna lep napev za to res národno pesemco zložiti, naj ga napravi, da se bo pela po slovenskih okrajnah. Vr.